

Godišnji izveštaj

2014

OSNAŽIVANJE UGROŽENIH GRUPA

ISTRAŽIVANJA; EDUKACIJE; ZAGOVARANJE

PROGRAM CELOŽIVOTNOG UČENJA

PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA

Novi Sad, april 2014.

PROGRAMSKA OBLAST: OSNAŽIVANJE UGROŽENIH GRUPA

HUMANITARNI I SOCIJALNI PROGRAMI ZA ROME KOJI SU PREŽIVELI HOLOKAUST

Trajanje projekta: Od 1.9.2013. do 31.08.2014. godine

Mesto: Novi Sad, Bačka Palanka (Tovariševo), Sombor (Bački Monoštor), Beočin, Ruma, Sremska Mitrovica, Šabac, Pančevo, Zrenjanin, Vršac, Žitište, Sečanj, Srbobran

Cilj: Poboljšanje kvaliteta života i društvene uključenosti starih Roma

Ciljna grupa: Stariji Romi koji su rođeni pre 09.05.1945.godine

Donator: Međunarodna organizacija za migracije (IOM) sredstvima Švajcarske banke

Jedna od najugroženijih grupa među romskom populacijom su starih Romi. Loše zdravstveno stanje, nehigijenski uslovi u kojima žive, nedostatak materijalnih sredstava za nabavku lekova i hrane samo su neki od problema sa kojima se suočavaju. Česte ne poseduju lična dokumenta, čime im je onemogućen pristup socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti. Siromaštvo i loše zdravlje samo su neki od faktora koji utiču i na nedovoljnu uključenost i integraciju starih Roma u društvo.

Cilj projekta je doprinos unapređenju uslova života starih Roma, žrtava holokausta.

Tokom 2014. godine, organizovane su sledeće

vrste pomoći za korisnike: pružanje medicinskih usluga od strane lekara na terenu, podela paketa hrane, socijalne usluge (organizovanje svakodnevnih aktivnosti u klubovima i organizovanje socijalnih događaja) i pružanje pravne pomoći korisnicima. Angažovano je 12 lekara koji pružaju medicinske usluge za stare Rome: merenje krvnog pritiska, merenje nivoa šećera u krvi, savetovanje u vezi uzimanja lekova, saveti vezani za prestanak pušenja, upućivanje korisnika kod lekara specijaliste... Paralelno sa tim, u 5 opština otvoreni su klubovi za stare: Novi Sad, Beočin, Tovariševo (Bačka Palanka), Bački Monoštor (Sombor) i Zrenjanin. U klubovima se organizuju razne aktivnosti: igranje društvenih igara, radionice za stare, gledanje TV-a, razgovori i druženje, pravljenje raznih predmeta i obeležavanje važnih datuma. Organizovane su i posete salašima, odlazak u zoološki vrt, posete i druženje korisnika iz drugih opština, posete manastirima, proslave Nove godine u klubovima, obeležavanje verskih praznika i dr.

U okviru pružanja pravne pomoći, najčešće usluge koje su pružane bile su ishodovanje ličnih dokumenata, ispravke u ličnim dokumentima, pomoć u dobijanju državljanstva i dr. Direktnu pomoć i podršku u ovom projektu dobilo je više od 900 starih Roma.

*„Dođite nam češće, možete svratiti i kad ne donosite neku pomoć.
Mi se veoma radujemo kad nam neko dođe u goste!”
(korisnica iz Sečnja)*

ZAŠTITA PRAVA I PREVENCIJA NASILJA I DISKRIMINACIJE NAD ROMIMA

Trajanje projekta: 1.7.2010 – 31.3.2014.

Mesto: AP Vojvodina

Cilj: Ostvarivanje prava i zaštita od diskriminacije romske populacije

Ciljna grupa: Romska populacija na teritoriji AP Vojvodine

Donator: Američko udruženje pravnika - Inicijativa za vladavinu prava (ABA ROLI)

Romska populacija je jedna od najsromićnijih i najviše marginalizovanih društvenih grupa u Srbiji. Visok procenat ove populacije nema završenu osnovnu školu (oko 72%) i nije zaposlen (oko 93%). Romi najčešće žive u neuslovnim i nehigijenskim naseljima. Izolovanost, nisko obrazovanje i neinformisanost su najčešći razlozi zbog kojih je veliki broj ovih ljudi suočen sa problemom neposedovanja ličnih dokumenata, zbog čega ne mogu da ostvare pravo na zapošljavanje, obrazovanje, socijalnu i zdravstvenu zaštitu i ostala prava.

U okviru ovog projekta uspostavljena je pravna klinika u okviru koje pravnici NSHC-a, na terenu i u prostorijama udruženja, pružaju besplatnu pravnu pomoć romskoj populaciji. Cilj projekta je poboljšanje položaja Roma kroz ostvarivanje osnovnih prava ove populacije, kao što su pravo na pravni subjektivitet, državljanstvo, prebivalište, obrazovanje, socijalnu i zdravstvenu zaštitu, ostvarivanje prava na jednakost. Takođe je cilj projekata podizanje svesti i senzitivisanje javnosti o teškom položaju i potrebama ove korisničke grupe.

Od uspostavljanje pravne klinike, 1.086 osoba nam se obratilo za pomoć, od kojih je bilo 558 žena i 528 muškaraca, a 179 je bilo maloletnih lica. Oko polovine od ukupnog broja lica koja su tražila pravnu pomoć su interno raseljena lica ili lica poreklom sa Kosova i Metohije. Najčešći problemi sa kojima su nam se korisnici obraćali za pomoć jesu: pribavljanje izvoda iz matičnih knjiga iz izmeštenih matičnih službi sa Kosova i

Metohije ili drugih matičnih službi, naknadni upis ili obnova upisa u matičnu knjigu rođenih, sticanje državljanstva R.Srbije, prijava prebivališta, zdravstvena i socijalna zaštita, ispravke podataka u matičnim knjigama, porodični odnosi, legalizacija stambenih objekata, obrazovanje.

U Novom Sadu smo organizovali četvorodnevni trening za romske liderе iz regionala, tačnije iz Srbije, Makedonije, Rumunije i Bugarske na temu umrežavanja nevladinih organizacija. Trening je pohađalo 48 učesnika iz navedenih zemalja, a zvanični gosti su bili predstavnici Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, Kancelarije Ombudsmana R.Srbije, Kancelarije za inkluziju Roma, Centra za unaredjivanje pravnih studija i nevladine organizacije Praksis.

MREŽA MOBILNIH TIMOVA ZA POMOĆ NAJUGROŽENIJIM POJEDINCIMA IZ IZBEGLIČKE I INTERNO RESELJENIČKE POPULACIJE

Trajanje projekta: april 2000.g - decembar 2014.g

Mesto: teritorija Vojvodine (24 opštine)

Cilj: Podrška izbeglim i interno raseljenim licima u pronalaženju trajnih rešenja

Ciljna grupa: ugrožena izbegla lica na teritoriji Vojvodine

Donator: UNHCR;

Partnerske organizacije: «Amity - snaga prijateljstva» (Beograd) i Sigma plus (Niš)

Prema podacima Komesarijata za izbeglice RS, u Vojvodini je još uvek više od 26.000 lica ima status izbeglice, a više od 12,000 status interno raseljenog lica. Trend smanjenja broja izbeglica usled preuzimanja državljanstva Republike Srbije i dalje prisutan. Regulisan status državljan RS omogućava integraciju u sistem socijalne zaštite, i samim tim, mogućnost ostvarivanja prava iz domena socijalne zaštite – pravo na materijalno obezbeđenje porodice, tuđu negu i pomoć, porodični smeštaj dece i odašlih, domski smeštaj i sl. Međutim, uzimanje državljanstva ne znači da su rešeni svi egzistencijalni problemi. Najveći broj korisnika su korisnici lošijeg materijalnog statusa, bez sopstvene imovine, podstanari, ne retko bez kvalifikacije i bez stalnog zaposlenja. Velik procenat interno raseljenih su Romi, egzistencijalno ugroženi, često stanovnici romskih naselja. Kod njih se često javljaju problemi vezano za regulisanje dokumentacije, što se javlja kao prepreka u ostvarivanju prava iz oblasti socijalne i zdravstvene zaštite.

Cilj projekta je da podrži izbegla i interno raseljena lica u pronalaženju trajnih rešenja, odnosno, da obezbedi kvalitetne socijalne usluge najugroženijim pojedincima na lokalnom nivou. Ovaj cilj, mobilni tim (socijalni radnici i psiholozi) na teritoriji Vojvodine ostvaruje kroz:

- Uspostavljanje i razvijanje mreže vladinih institucija i nevladinih organizacija na nivou lokalne zajednice i povezivanje ugroženih pojedinaca iz kategorije izbeglih lica sa postojećim lokalnim resursima za podršku.
- Direktnu psihosocijalnu podršku ugroženim izbeglim licima tokom redovnih kućnih poseta i kontakata. Direktna pomoć mobilnih timova uključuje širok spektar aktivnosti - od psihološkog osnaživanja porodica, preko informisanja o pravima u socijalnoj zaštiti i raspoloživim resursima pomoći, predlaganja najugroženijih korisnika razne vrste materijalne pomoći, uključivanja korisnika u sistem socijalne zaštite, pomoći pri apliciranju za programe stambenog zbrinjavanja, do edukacije omladine i žena o reproduktivnom zdravlju.

Tokom kućnih poseta u 2014. godini podršku je dobilo više od 2.000 korisnika. Saradnici iz mobilnog tima su pružali i pomoć pri smeštanju u različite vrste ustanova – domove za stare, bolnice, porodični smeštaj i drugo. Saradnici su informisali korisnike o programima stambenog zbrinjavanja ili ekonomskog osnaživanja, i pružili pomoć u proceduri konkurisanja. U saradnji sa drugim institucijama, organizacijama, saradnici su pružili korisnicima pomoć u ostvarivanju beneficija iz oblasti socijalne i zdravstvene i druge zaštite.

TRAJNA REŠENJA ZA IZBEGLICE I INTERNO RASELJENA LICA U OPŠTINI ŽABALJ

Trajanje projekta: Od 07.06.2013. do 07.12.2014. godine

Mesto: Žabalj

Cilj: Poboljšanje stambenih uslova i unapređenje ekonomске održivosti izbeglih i interno raseljenih lica u opštini Žabalj

Ciljna grupa: izbegla i interno raseljena lica u opštini Žabalj

Donator: Evropska unija, Opština Žabalj

Unapređenje stambenih uslova u kojima žive izbegla i interno raseljena lica u Srbiji i dalje je važan zadatak, s obzirom na teške materijalne uslove u kojima ove porodice i dalje žive. Istovremeno se radi na poboljšanju uslova za njivu ekonomsku održivost, kako bi se bolje integrisali i lokalnu zajednicu.

NSHC je zajedno sa Opštinom Žabalj, koja je bila nosilac projekta, realizovao ovaj projekat uz puno uvažavanje potreba korisnika, i sa fokusom na osnaživanje korisničke grupe za bolje funkcionisanje u lokalnoj zajednici, povećanje kapaciteta za samostalan i ekonomski nezavisan život.

Nakon najave projektnih aktivnosti, objavljen je javni poziv za pomoć u građevinskom materijalu i za pomoć u dohodovnim grantovima. Terenski tim NSHC-a je posetio 75 domaćinstava i napravio procenu stambenih uslova, potreba i mogućnosti za poboljšanje uslova života, procenu socijalne ugroženosti i drugog. Na osnovu ispunjenosti uslova konkursa i izveštaja terenskih saradnika, 21 porodica je dobila pomoć u građevinskom materijalu, a 5 porodica je dobilo dohodovni grant u robu za pokretanje i razvoj sopstvenog posla.

Najčešći vid podrške bila je zamena prozora i vrata, zamena krova, izrada termoizolacione fasade, i dr. Od dohodovnih grantova, pomoć je pružena zanatlijama i pružaocima usluga koji su već prethodno imali započet sopstveni mali posao. Psihosocijalna podrška je pružena svim korisnicima, kao i stručna podrška onima koji su pokrenuli porodični posao.

PODRŠKA INTEGRACIJI IZBEGLIH I INTERNO RASELJENIH LICA U OPŠTINI SOMBOR

Trajanje projekta: Od 03.02.2014. do 03.02.2016. godine

Mesto: Grad Sombor

Cilj: Poboljšanje stambenih uslova i unapređenje ekonomске održivosti interno raseljenih i izbeglih lica u Somboru

Ciljna grupa: interno raseljena i izbegla lica u Gradu Somboru

Donator: Evropska unija, Grad Sombor

Opšti cilj projekta je da doprinese održivoj integraciji izbeglih i interno raseljenih lica u Srbiji. Specifični ciljevi projekta su

poboljšanje uslova stanovanja, povećanje šansi za ekonomsku održivost, i unapređenje socijalne inkluzije izbeglih i internu raseljenih lica koja žive u opštini Sombor.

Kroz projekat su odabrana 24 domaćinstva izbeglih i internu raseljenih lica na području opštine Sombor koji su u potrebi za unapređenjem uslova stanovanja; njima će tokom sledeće godine biti dodeljena pomoć u vidu građevinskog materijala.

Takođe, 6 korisničkih domaćinstava će dobiti pomoć u grantovima za pokretanje dohodovnih aktivnosti. Za potrebe odabira korisnika, Grad Sombor je objavio javni konkurs u kojem su opisani kriterijumi za odabir, i uslovi koje kandidati treba da ispune. Odabir vrši petočlana komisija u dva kruga selekcije.

Grad Sombor, kao nosilac projekta, ima zadatak da upravlja projektom i projektnim timom, obavlja administrativne poslove, izabere i rukovodi radom komisije za odabir korisnika, da organizuje i sprovodi tenderske procedure, priprema izveštaje za donatora, i drugo.

NSHC obavlja poslove vezane za organizaciju terenskog rada i direktni kontakt sa korisnicima: kućne posete, procena stanja korisničkih domaćinstava, pružanje podrške pre i posle dobijanja granta, evaluacija efekata pružene pomoći i drugo.

DEČIJI CENTAR - PODRŠKA DECI U OBRAZOVANJU

Trajanje projekta: Od 12.05. do 31.12.2014. godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Podrška deci iz socijalno ugroženih grupa u obrazovanju i sprečavanje napuštanja škole

Ciljna grupa: Deca iz socijalno ugroženih grupa u tri novosadske osnovne škole

Donator: Grad Novi Sad – Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu

komunikacija sa roditeljima i nastavnicima.

Pored redovnih aktivnosti volonteri su organizovali kreativne i edukativne radionice u okviru nastave. Na kreativnim radionicama deca su pravila novogodišnje čestitke, čestitke mamama za Osmi mart, medalje za naj-volontere i dr. Pored ovih održane su i radionice edukativnog tipa na kojima su obrađene ekološke teme i kreativno učenje, a najstariji učenici učestvovali su u radionici „Sreća.V(r)eća“. Ova radionica namenjena je

Tokom školske 2014/2015 godine, aktivnosti projekta realizovane su u tri osnovne škole sa teritorije Grada Novog Sada: OŠ „Jožef Atila“, Novi Sad; OŠ „Nikola Tesla“, Novi Sad i OŠ „Veljko Vlahović“, Šangaj.

Tokom ove godine, u Dečijem centru volontiralo je oko 70 volontera, a odrađeno je ukupno 902 volonterska sata. Ukupno je 190 dece (87 dečaka i 103 devojčice) pohađalo jednu ili više aktivnosti u Dečijem centru, a pruženo je 1,518 usluga. Redovne aktivnosti bile su pomoći deci iz socijalno ugroženih porodica u učenju-izrada domaćih zadataka, priprema za prijemni ispit i slično, podrška u razvoju socijalnih veština za decu-organizovanje kreativnih, edukativnih radionica i društvenih događaja za decu,

adolescentima, i kroz radionicu se na neformalan način razgovara sa njima o njima bliskim temama i dilemama.

Obavljeno je 12 kućnih poseta porodicama dece korisnika, tokom kojih su obavljeni razgovori sa roditeljima o značaju školovanja. Roditelji su upućeni na Novosadski humanitarni centar za pružanje pravne pomoći ukoliko se videlo da postoji ta potreba. Jednoj porodici sa Adica pružena je pravna pomoć i savetovanje za izradu ličnih dokumenata.

Povodom novogodišnjih praznika, Novosadski humanitarni centar je organizovao humanitarnu akciju "Budi Deda Mraz" u okviru koje su sakupljeni slatkiši za paketiće koji su deljeni deci korisnicima Dečijeg centra i drugoj deci sa kojom je NSHC radio kroz druge projekte. Prikupljeno je, upakovano i podeljeno preko 200 paketića. U OŠ "Jožef Atila" održana je i novogodišnja priredba na kojoj učestvovali učenici, koji su osmisljavali sa volonterima.

Uz pomoć donacije ERSTE banke, za oko 200 dece obezbeđena je pomoć u vidu školskog pribora (sveske, boje, blokovi, šestari i dr.), a pored toga za troje korisnika plaćena je školska užina.

SAVETOVALIŠTE ZA MLADE

Trajanje projekta: Od 01.08. do 31.12.2014. godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Doprinos raznovrsnosti usluga i razvoju servisa za mlade u oblasti socijalne zaštite

Ciljna grupa: Mladi uzrasta od 14 do 30 godina

Donator: Gradska uprava za sport i omladinu Grada Novog Sada, Kancelarija za mlade

Rezultati istraživanja o zdravlju mlađih ukazuju na sve veću učestalost poremećaja ponašanja, bolesti zavisnosti, depresije i samoubistava. Kao najučestaliji problemi u oblasti mentalnog zdravlja mlađih izdvajaju se depresija, autodestruktivnost i narkomanija. Prema statističkim podacima internet stranice Psihološkog savetovališta za mlade NSHC-a najčešće pretraživani i čitani tekstovi su o depresiji i samoubistvu. Na osnovu ovih podataka evidentna je činjenica da je mlađima na lokalnom nivou potreban servis za pružanje psihološke podrške koji je prilagođen njihovim potrebama.

Cilj projekta je unapređenje kapaciteta mlađih da se nose sa izazovima odrastanja i prevaziđu psihološke poteškoće koje su česte u mlađalачkom periodu, poboljšanje i prilagođavanje vaninstitucionalnih usluga psihološke podrške u gradu i unapređenje veština kontrole ponašanja i emocija u svrhu boljeg funkcionisanja i postizanja opštег zadovoljstva životom kod mlađih.

Kroz rad Savetovališta za mlade, više od 100 mlađih je dobilo psihološku podršku. Za mlađe koji nisu bili u mogućnosti da posete ili iz određenih razloga nisu želeli da dolaze u Savetovalište organizovano je pružanje psihološke podrške putem e-maila, gde je pružena pomoć za 43 mlađih. Najčešći problemi sa kojima su se mlađi javljali u savetovalište su: depresija, anksioznost, suicidno ponašanje, problemi sa učenjem, partnerski

odnosi. Organizovanjem radionica na psihološke teme unapređena je i razvijena kontrola ponašanja i emocija u cilju postizanja opšteg zadovoljstva životom kod mlađih. U okviru projekta obeležen je i 10. Oktobar, Svetski dan mentalnog zdravlja, gde su mlađi imali prilike da se informišu o radu Savetovališta i da dobiju informacije vezane za mentalno zdravlje.

„Ovo je odlično, prvi put dolazim i sve mi odgovara. Sviđa mi se što sa nama rade mlađi ljudi, što ne postoje stroga pravila i procedure prilikom prijavljivanja. Samo tako nastavite“
korisnik usluga Psihološkog savetovališta za mlađe

KUĆNA NEGA I POMOĆ U KUĆI ZA STARE

Trajanje projekta: Od 1.1.2014. do 31.12.2014. godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Poboljšanje kvaliteta života starijih osoba u Novom Sadu

Ciljna grupa: Starije osobe u potrebi za kućnom negom i pomoći, iz Novog Sada i okoline

Donator: Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu Grada Novog Sada, Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo, socijalnu politiku i demografiju

najviše pogođenih siromaštvom, možemo zaključiti da mnogi od njih nisu u mogućnosti da priuče sebi plaćenu pomoć.

Usluge kućne nege obuhvataju usluge pomoći u održavanju lične higijene, higijene i udobnosti postelje, održavanju i unapređenju pokretnosti, kao i savetodavni i preventivni rad sa korisnikom i porodicom. Usluge pomoći u kući podrazumevaju pomoć u održavanju higijene domaćinstva, pomoć u održavanju higijene odeće, kao i obavljanje različitih poslova izvan kuće (nabavke, kontakt sa drugim službama i dr.).

Služba kućne nege i pomoći u kući NSHC-a ima za cilj da unapredi kapacitete za samostalan život starijih i drugih otežano pokretnih osoba, kroz pomoć u nezi i u obavljanju aktivnosti koje osoba nije u mogućnosti samostalno da obavi.

Usluge pomoći i nege u kući pružane su za 60 korisnika/ca. Većina korisnika su ženskog pola, sa teritorije Novog Sada, ili iz okolnih naselja – Vetenik, Petrovaradin, Sremska Kamenica, Futog, Paragovo, Novi Ledinci, Bukovac i Budisava.

Stanovništvo Srbije je među najstarijim populacijama na svetu. Više od 950.000 lica u Centralnoj Srbiji i oko 300.000 lica u Vojvodini, odnosno šestina populacije, stara je 65 i više godina. Svaka četvrta stara osoba živi sama. Iako se mnogi pripadnici starije populacije oslanjaju na pomoć porodice i prijatelja, prema procenama, oko 3% starijih osoba imaju potrebu za uslugama kućne nege i pomoći u kući od strane drugih lica, organizacija ili institucija.

U Novom Sadu, koji broji oko 350.000 stanovnika, broj starih osoba premašuje 50.000, što znači da od toga oko 1500 ima potrebu za dodatnom pomoći u samostalnom funkcionisanju. Kada uzmemu u obzir činjenicu da su stari u Srbiji i jedna od kategorija

da mnogi od njih nisu u mogućnosti da priuče sebi plaćenu pomoć.

POMOĆ STANOVNIŠTVU POGOĐENOM POPLAVAMA

Trajanje projekta: Od 16.05. do 31.05.2014. godine

Mesto: Ruma, Sremska Mitrovica, Krupanj, Smederevska Palanka, Paraćin, Velika Plana i Obrenovac

Cilj: Sakupljanje i distribucija materijalne pomoći ljudima koji su pogođeni poplavama

Ciljna grupa: stanovnici mesta koja su pretrpela štete od poplava

Donator: građani, NSHC

U maju 2014. godine, centralni deo Srbije pretrpeo je poplave velikih razmara koje su odnele ljudske žrtve i načinile ogromnu materijalnu štetu. Osoblje i volonteri NSHC-a reagovali su organizovanjem hitne akcije "Poplave – pomoć". Za potrebe prikupljanja dobrovoljnih donacija građana u robi i novcu za pomoći ugroženim građanima Srbije koji su pogođeni poplavama, pokrenuta je akcija "Poplave-pomoć". Građani su pozvani, putem sajta NSHC-a, Fejsbuk i Twiter naloga, kao i u medijskim nastupima, da pomognu ugroženim građanima tako što će nam doneti pomoć u robi, novcu, ili uplatiti novčanu donaciju na račun br. 125-1764352-42 u Piraeus banci, sa naznakom svrhe plaćanja "Poplave-pomoć".

NSHC je prikupio sledeću pomoć, koju je prevezao i predao je za dalju podelu ugroženima u Rumi 17.5. (Crveni krst), Sremskoj Mitrovici 18.5. (Crveni krst), Opštini Krupanj 19.5., Smederevskoj Palanci 20.5.(Crveni krst), Paraćinu 22.5. (Opština Paraćin), Velikoj Plani (odeća uručena Udruženju Roma Velika Plana 29.5.2014.) i Obrenovcu 31.5. (Crveni krst Bgd):

	NAZIV ARTIKLA	JEDINICA	KOLIČINA
Voda za piće, sokovi			
1	Voda za piće	litar	1.760
2	Sokovi voćni	litar	46
Higijenska sredstva			
3	Sapuni, paste za zube, četkice, šamponi, vlažne maramice, higijenski ulošci, tamponi, pribor za brijanje, kreme za bebe, kupke za bebe i decu, i dr.	kutija	56
4	Pelene za bebe	pakovanje	54
5	Pelene za odrasle	pakovanje	4
6	Toalet papir	pakovanje	59
7	Dezinfepciona sredstva (asepsol, domestos)	Pakov. 1l	111
8	Deterdžent za veš	kilogram	11
Hrana			
9	Konzervirana i dr.dugotrajna hrana (paštete, mesni naresci, konzervisana riba, gotova jela, konzervisano povrće, pirinač, brašno, keks, dehidrirane supe, testenine, pekmez, ulje, šećer, kafa, čokolada, cedevita, palenta i dr.)	kilogram	210
10	Hrana za bebe i malu decu (kašice, instant suva hrava, mleveni keks, mleko u prahu, voćni sokići za bebe i dr.),	kilogram	130
11	Mleko dugotrajno	litar	43

Odeća, obuća, posteljina			
12	Posteljina, peškiri	kutija/džak	17
13	Ćebad, jorgan, jastuk	kutija/džak	23
14	Dušek	komad	6
15	Odeća za bebe i decu	kutija/džak	19
16	Nova i polovna odeća za odrasle	kutija/džak	18
17	Obuća	kutija/džak	12
18	Donji veš / čarape	kutija/džak	5
Lekovi, medicinska oprema			
19	Lekovi	pakovanje	10
20	Aparat za merenje pritiska	komad	1
21	Sanitetski materijal	kutija	1
Ostalo			
22	Igračke, materijal za radionice	kutija/džak	4
23	Plastični pribor za jelo i piće	komad	400
24	Sveće	komad	20
25	Krevetić za bebe bez dušeka	komad	1
29	Hrana za pse	kilogram	40

U periodu od 16.5.2014. do 31.5.2014, na namenski račun za donacije uplaćeno je 40,220 dinara. Na osnovu procene najhitnijih potreba na poplavljenim područjima, NSHC je doneo odluku da donacije upotrebi za kupovinu sredstva za dezinfekciju, kao i sunđera, abrazivnih sredstava i gumenih rukavica. Kupljena sredstva, zajedno sa drugim vrstama prikupljene materijalne pomoći, isporučena su magacinu Crvenog krsta u Beogradu (Sajam) za građane Obrenovca, 31.5.2014.

PROGRAMSKA OBLAST: ISTRAŽIVANJA; EDUKACIJE; ZAGOVARANJE

TERENSKA PREVENCIJA HIV INFEKCIJE U ROMSKIM ZAJEDNICAMA

Trajanje projekta: Od 1.7.2012. do 31.07.2014. godine

Mesto: AP Vojvodina (Novi Sad, Zrenjanin, Bačka Palanka, Ruma, Sečanj, Žitište, Nova Crnja, Sremska Mitrovica, Kikinda, Pančevo, Kovin, Srbobran)

Cilj: Doprinos smanjenju rizika od HIV infekcije među mladom romskom populacijom u AP Vojvodini i uspostavljanje osnove za dugoročni preventivni rad u romskim zajednicama

Ciljna grupa: Mladi Romi i Romkinje uzrasta od 13 do 30 godina

Donator: Ministarstvo zdravlja sredstvima Globalnog fonda

Osnovni faktori zbog kojih su Romi u povećanom riziku od HIV infekcija su siromaštvo, neobrazovanost i marginalizovani položaj u društvu. Dodatni faktori koji doprinose riziku su upotreba psihoaktivnih supstanci, nasilje u porodici, alkoholizam, prostitucija, promiskuitet i drugi oblici rizičnog ponašanja. Zbog marginalizacije, Romi su mahom izostavljeni iz edukativnih i drugih aktivnosti na prevenciji HIV-a, a preventivne aktivnosti često nisu prilagođene njihovim specifičnim potrebama.

NSHC je realizacijom ovog projekta uticao na povećanje svesti među pripadnicima romske populacije o opasnosti od HIV-a i dao doprinos smanjenju predrasuda, poboljšajući nivoa znanja među mladim pripadnicima romske populacije o činjenicama vezanim za HIV-a, i podstaknuo preventivno ponašanje. Paralelno sa tim, kroz aktivnosti na terenu direktno smo uticali na povećan nivo svesti o značaju dobrovoljnog poverljivog savetovanja i testiranja (DPST) i informisanosti o tome gde i kako mogu da se koriste usluge DPST, kod mladih Roma i Romkinja koji su imali neko rizično ponašanje. Obezbedili smo i povećanu dostupnost preventivnih usluga, kroz kontinuiran terenski rad i partnersku saradnju između NSHC-a, predstavnika lokalnih romskih zajedница, lokalnih socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih i drugih institucija, predstavnika lokalnih vlasti, lokalnih NVO-a i drugih organizacija civilnog društva, za dalji dugoročni preventivni rad u lokalnim zajednicama.

Terenski saradnici su sa ciljnom grupom održavali radionice na terenu na temu prevencije HIV-a. Na terenu je održano 399 radionica na kojima je učestvovalo ukupno 4470 mladih Roma i Romkinja, od toga 2250 mladića i 2220 devojaka. Teme koje su obrađene na radionicama su: šta je HIV, šta je AIDS, načini prenošenja HIV-a, prevencija prenošenja, promocija i upućivanje korisnika na dobrovoljno poverljivo savetovanje i testiranje, pravilna upotreba kondoma. S obzirom da se veoma mali broj korisnika testira, posebna pažnja u toku radionice posvećena je promociji DPST-a i razgovoru o tome na koji način i gde korisnici mogu da se testiraju (učesnici radionica dobijaju informaciju sa kontakt telefonima Zavoda za javno zdravlje ili Instituta za javno zdravlje Vojvodine, kao mesta gde mogu obaviti DPST).

*„Mislio sam da znam više o sidi, dok nisam popunio test...“
(učesnik radionice u Sečnju)*

NET-AGE: MREŽA PODRŠKE ZA AKTIVNO STARENJE

Trajanje projekta: Od 1.10.2012. do 31.05.2015. godine

Mesto: AP Vojvodina

Cilj: Promocija regionalnog socijalnog razvoja kroz umrežavanje relevantnih aktera iz javnog i volonterskog sektora, kako bi se podstakle inovacije u pružanju socijalno-zdravstvenih usluga za starije

Ciljna grupa: ustanove i organizacije civilnog društva koje se bave promocijom aktivnog starenja

Donator: Evropska unija (IPA Adriatic program prekogranične saradnje)

Starenje stanovništva je globalni proces povećanja udela starijih osoba i smanjenja udela dece i mlađih u strukturi stanovništva. Usled procesa demografske tranzicije (postepenog smanjenja stopa fertiliteta i mortaliteta), sve više ljudi živi duže, a smanjuje se broj dece i mlađih. U nameri da odgovori na ove izazove, pokrenut je regionalni NET-Age projekat koji ima za cilj da unapredi koordinaciju između javnih i privatnih aktera, kako bi se prevazišle prepreke na polju pomoći starijim osobama, kako bi se podstakla partnerska saradnja na lokalnom i nivou celog Jadranskog regiona, i kako bi se pružale inovativne socijalno-zdravstvene usluge za starije osobe koje će im omogućiti aktivan, zdrav i nezavisan život u starosti.

Projekat je finansiran u okviru programa prekogranične saradnje IPA-Adriatic 2007-2013; pokrenut je u oktobru 2012. i traje do maja 2015. godine. Nositelj projekta je uprava Regiona Marche – Jedinica za implementaciju socijalnog planiranja – Odeljenje za socijalnu politiku, iz Italije. Podršku u upravljanju projektom i koordinaciji pruža im SVIM, Regionalna razvojna agencija koja ima ulogu Tehničkog sekretarijata u projektu, i koja tesno sarađuje sa Regionom Marche u projektnom menadžmentu i koordinaciji, kao i pružanju podrške konzorcijumu u svakodnevnoj realizaciji projekta. Ostali partneri na projektu su: iz Italije – Volontersko udruženje Regije Marche (AVM) i Regija Emilia Romagna - Odeljenje za promociju socijalnih politika i integraciju imigranata, volonterski rad, udruženja i treći sektor; Grad Split i Udruga MI iz Hrvatske; Regionalno veće Lezhe i Caritas iz Albanije; iz Crne Gore - Institut za javno zdravlje i Asocijacija za demokratski prosperitet -Zid; Pokrajinski zavod za socijalnu zaštitu i Novosadski humanitarni centar (NSHC) iz Srbije i Opština Kanal ob Soči i Slovenačka Federacija penzionerskih udruženja (ZDUS) iz Slovenije. Saradnička organizacija na projektu je CEV – Evropski volonterski centar, sa sedištem u Briselu, koji čini mrežu od preko 80 nacionalnih, regionalnih i lokalnih volonterskih centara i agencija za volontersku podršku iz cele Evrope.

U okviru projekta organizovane su brojne obuke i seminari, analize potreba i potencijala, održani su sastanci projektnih partnera, a u toku 2014. godine realizovan je i program mobilnosti. Zemlje domaćini bile su Srbija, Slovenija i Italija. Učesnici su bili zaposleni u ustanovama i organizacijama civilnog društva iz sve tri zemlje. Tokom boravka u Sloveniji - Kanal ob Soči (od 3. do 7. marta) održane su tri plenarne sednice o različitim temama (demencija, nacionalni program socijalne pomoći i problem transfera socijalne zaštite, pomoći u kući, socijalna i zdravstvena zaštita i dr.). Nakon njih su učesnici, organizovani u manje grupe, mogli da posete Međugeneracijski centar u Deskleu, privatni dom za stare u Vipavi, javni dom za stare i centar dnevnih aktivnosti u Novoj Gorici, i sreli su se sa rukovodiocima humanitarnih organizacija. Tokom mobilnosti u Srbiji - Novom Sadu (od 7. do 11. aprila), nakon uvodne sednice o lokalnom sistemu socijalne

zaštite, zdravstvenom sistemu i volontiranju, grupa je podeljena u dve podgrupe za posete (u Sremskoj Mitrovici, Rumi i Subotici - Domu zdravlja, Karitasu, nekim gerontološkim centrima i klubovima za starije) i za kulturne aktivnosti. Tokom mobilnosti u Italiji – regionu Emilija Romanja (od 5. do 9. maja), održan je plenarni sastanak o zdravstvenom i socijalnom sektoru usluga za starije, i o finansijskim sredstvima za usluge. Organizovane su posete domu za stare i dnevnom boravku u Bolonji, i vođeni obilazak društvenog centra u Bolonji kojim rukovode same starije osobe, u kojem su predstavljene lokalna iskustva volontera. U Raveni, grupa je prisustvovala i pozorišnoj predstavi sa pričama starijih ljudi iz domova za stare.

Program mobilnosti bio je prilika da se upoznaju i razmene iskustva, ne samo među zemljama, već i između socijalnih radnika i volontera. Sastanci i posete održane u mobilnosti programu, omogućile su uvid u uslove života starijih ljudi i u mnogim slučajevima ukazale na zdravstvene tegobe, izolaciju i usamljenost. U opštem kontekstu, ukazano je na teme koje zahtevaju i pažnju institucija koje se bave zaštitom prava starih lica.

PROGRAMSKA OBLAST: PROGRAM CELOŽIVOTNOG UČENJA

SEED – PODRŠKA RAZVOJU OBRAZOVANJA I ZAPOŠLJAVANJA

Trajanje projekta: Od 1.1.2014. do 31.12.2016. godine

Mesto: Apatin, kula, Surdulica, Vladičin Han

Cilj: Unapređenje uslova za zapošljavanje žena i mladih, doprinos rodnoj ravnopravnosti i smanjenju siromaštva

Ciljna grupa: Žene i mladi

Donator: Volkshilfe, sredstvima Austrian Development Cooperation

Regionalni SEED program (Support of Educational and Employment Development in Albania, Kosovo and Serbia) ima za cilj da doprinese zapošljavanju, smanjenju siromaštva, rodnoj ravnopravnosti i socio-ekonomskom razvoju u Albaniji, na Kosovu* i u Srbiji. Nositelj SEED programa je austrijska organizacija Volkshilfe Solidarität. Program finansira Austrijska razvojna agencije (ADA) sredstvima Austrian Development Cooperation. Novosadski humanitarni centar (NSHC) realizuje SEED program u Srbiji, sa ciljem promocije zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih grupa - žena i mladih - u opština Apatin, Kula, Surdulica i Vladičin Han. Aktivnosti projekta u prvoj godini realizacija obuhvatile su:

Podsticanje saradnje i dijaloga između opština na severu i jugu Srbije, kako bi došlo do međusobne izgradnje kapaciteta i poboljšanja okruženja za socijalni dijalog, posebno u oblasti zapošljavanja i samozapošljavanja;

Organizovanje treninga za razvoj preduzetništva i priprema stručnih obuka u oblasti turizma, organske proizvodnje hrane i socijalnih usluga (kućna nega), kako bi se povećali kapaciteti ciljnih grupa za zapošljavanje i samozapošljavanje;

Razmena znanja između partnera na projektu koja će izgraditi kapacitete svih aktera uključenih u program, omogućivši

* Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu je sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

im da doprinesu poboljšanju pristupa tržištu rada za žene i mlade, promovisanju jednakosti polova i smanjenju siromaštva.

Direktni korisnici projekta u Srbiji su 160 žena i mladih. Takođe, u projekat su uključena 24 lokalna predstavnika u Apatinu, Kuli, Surdulici i Vladičinom Hanu: zaposleni u lokalnim samoupravama, školama za stručno usavršavanje, udruženjima, malim i srednjim preduzećima, agencijama za zapošljavanje i dr. Oni će tokom projekta imati priliku da razmene iskustva sa drugim ciljnim opštinama i deluju zajednički na stvaranju povoljnog ambijenta za preduzetničke aktivnosti i ukupan ekonomski razvoj svojih zajednica.

U prvoj godini realizacije, održane su petodnevne obuke iz osnova preduzetništva, koje je pohađalo 198 polaznika u četiri ciljne opštine. Ukupno je 140 polaznika završilo prvi ciklus obuka i kvalifikovalo se za pohađanje stručnih obuka iz u oblasti turizma, organske proizvodnje hrane i socijalnih usluga. Održana je obuka za predstavnike ciljnih opština iz oblasti rodne ravnopravnosti, i lobiranja i zagovaranja. U studijskoj poseti NSHC-u boravili su predstavnici partnerskih organizacija iz Peći (Syri i Vizionit) i Tirane (CDC-TFF). Program se nastavlja u 2015. godinom, sa drugim ciklусom obuka i nastavkom podrške korisničkim grupama.

PROGRAMSKA OBLAST: PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA

VOLONTERI BEZ GRANICA

Trajanje projekta: Od 19.12.2012. do 18.06.2014. godine

Mesto: Novi Sad i Zapadna Vojvodina

Cilj: Izgradnja kapaciteta za razvoj volonterizma kroz prekograničnu saradnju između Hrvatske i Srbije

Ciljna grupa: Udruženja građana koje imaju ili žele da pokrenu volonterske programe

Donator: Evropska Unija

U Srbiji je volonterizam prepoznat kao važan segment razvoja omladinske politike. Postoji velika potreba za relevantnim i kvalitetnim obukama iz oblasti volonterskog menadžmenta među lokalnim udruženjima građana i drugim organizacijama i institucijama koje se bave volonterskim radom. Na nacionalnom nivou, međutim, ne postoji uspostavljen sistem razvoja volonterskih programa i uspostavljanja volonterskih centara.

Cilj projekta je izgradnja kapaciteta organizacija i institucija koje se bave ili planiraju da se bave volonterizmom. Plan je da se kroz saradnju između organizacija i institucija uspostave mehanizmi dugoročne saradnje za jačanje infrastrukture za razvoj volonterizma, kroz prenos znanja iz Hrvatske, razmenu iskustava između organizacija i institucija iz Srbije i Hrvatske, i kroz pilot aktivnosti razmene volontera između Srbije i Hrvatske.

U cilju istraživanja kvantiteta i kvaliteta postojećih volonterskih programa, obavljeno je istraživanje kapaciteta organizacija i institucija koje se bave volonterskim programima. Rezultati su pokazali da veliki broj organizacija nema potrebne uslove i znanja za sprovođenje kvalitetnih volonterskih programa, da imaju probleme sa menadžmentom volontera, i da im je potrebna dodatna edukacija u cilju unapređenja volonterskih programa.

Nakon četvorodnevne obuke iz volonterskog menadžmenta, koju su držali predstavnici Volonterskog centra Osijek, organizaovana je razmena volontera između Srbije i Hrvatske u trajanju od 15 dana. Volonteri koji su

učestvovali ističu kvalitet ovakvih razmena u cilju sticanja iskustva, kako u pogledu volonterskog angažmana, tako i u cilju profesionalnog usavršavanja. Paralelno sa svim aktivnostima formiran je i Savet za razvoj volonterizma, po ugledu na Hrvatsku. Uloga Saveta je pružanje podrške i promocija volonterskog rada. U toku 2014. godine NSHC je učestvovao u obeležavanju Svetskog dana zdravlja u Osijeku, u okviru kojeg su se javnosti predstavile volonterske organizacije iz Srbije i Hrvatske. Jedan od profukata ovog projekta je i publikacija „Volonteri bey granica“, kojom se promoviše volonterski rad u okviru prekogranične saradnje.

MLADI SU ZAKON – RESURS CENTAR ZA JUŽNOBAČKI OKRUG

Trajanje projekta: Od 12.05. do 31.12.2014. godine

Mesto: Južnobački okrug (Novi Sad, Bački Petrovac, Temerin, Vrbas, Srbobran, Bač, Kulpin)

Cilj: Osnaživanje omladinskih organizacija i volonterskih neformalnih grupa u procesu pisanja i implementacije projekata usmernih na promociju aktivizma i volonterizma kod mladih

Ciljna grupa: Mladi uzrasta od 15 do 30 godina iz Južnobačkog okruga

Donator: Ministarstvo omladine i sporta

priliku za bavljenje volonterskim radom, i dobijanje podrške u jačanju kapaciteta za implementaciju projekata.

Cilj projekta je podrška i osnaživanje omladinskih organizacija i volonterskih neformalnih grupa u procesu pisanja i implementacije projekata. Aktivnosti su usmerene na promociju aktivizma i volonterizma kod mladih.

U okviru projekta promovisan je konkurs za omladinske organizacije i neformalne grupe, koje su pozvane da pošalju predloge volonterskih omladinskih projekata. Odobreno je 10 projekata, a predstavnici organizacija – nosilaca projekata su pozvani da učestvuju na trodnevnoj buci iz oblasti pisanja predloga projekata i upravljanja projektima. U okviru realizacije projekta pružana je podrška organizacijama i neformalnim grupama. Projekti su bili usmereni na motivisanje mladih, stvaranje uslova za aktivno i kreativno provođenje slobodnog vremena, učestvovanje u uređenju javnih prostora u kojima mladi provode slobodno vreme, promovisanje solidarnosti i humanosti sa naglaskom na pomoć ugroženima od poplava, promovisanje razumevanja, tolerancije i jednakih šansi za sve mlade, promovisanje zdravih i bezbednih stilova života, učestvovanje u akcijama zaštite životne sredine.

„Puno smo naučili i usput se dobro zabavili! ☺“
učesnik evaluacione radionice

MONITORING OMLADINSKIH PROJEKATA U OKVIRU REALIZACIJE AKCIONOG PLANA POLITIKE ZA MLADE

Trajanje projekta: Od 01.04. do 31.12.2014. godine

Mesto: AP Vojvodina

Cilj: Doprinos uspešnom ostvarivanju ciljeva Akcionog plana politike za mlade u Vojvodini

Ciljna grupa: Organizacije i institucije koje realizuju projekte u okviru implementacije Akcionog plana politike za mlade APV

Donator: Pokrajinski sekretarjat za sport i omladinu

Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu izradio je Akcioni plan politike za mlade u AP Vojvodini za period 2011-2014. godine. Akcioni plan se sastoji od 9 oblasti: obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje mladih, kultura i slobodno vreme mladih, aktivno uključivanje mladih u društvo i volonterizam, mobilnost i informisanje mladih, zaštita životne sredine i održivi razvoj, socijalna politika prema mladima i izgradnja civilnog društva i bezbednost mladih. Tokom svake godine Pokrajinski sekretarijat raspisuje konkurs za realizaciju projekata, a paralelno sa tim se bira i organizacija za monitoring i evaluaciju odobrenih projekata.

Cilj monitoringa i evaluacije jeste praćenje uspešnosti realizovanih projekata, pomoći organizacijama u implementaciju projekata u vidu savetodavnih usluga kao i davanje preporuka za unapređenje realizacije akcionog plana politike za mlade u narednom periodu.

U toku 2014. godine od strane Pokrajinskog sekretarijata za sport i omladinu podržana su 63 projekta čiju realizaciju je pratio tim za monitoring NSHC-a. Projektne aktivnosti su realizovane u 32 vojvođanske opštine. Tokom celog procesa monitoringa i evaluacije, realizatorima je pružana podrška u informacijama vezanim za vođenje projekta, promociju, reviziju projektnih aktivnosti, finansijsko poslovanje i druge teme. Na osnovu prikupljenih podataka kroz monitoring posete i izveštaje organizacija i institucija, sačinjen je izveštaj o postignutim rezultatima kao i preporukama za unapređenje realizacije Akcionog plana u cilju poboljšanja položaja mladih.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2014.

DONATOR	PRIHOD (DIN.)	PRIHOD (EURO)	%
IOM <i>International organization for migration</i>	30.727.429,12	262.973,74	49,44
VOLKSHILFE SOLIDARITAT LEBEN/ ADA/ AUSTRIAN DEVELOPMENT AGENCY	9.040.554,36	77.309,33	14,52
EUROPEAN UNION DELEGATION TO THE REPUBLIC OF SERBIA	6.266.100,15	57.276,06	10,77
UNHCR <i>United Nations' High Commissioner for Refugees Kancelarija u Beogradu</i>	6.211.411,00	53.158,95	9,99
MINISTARSTVO ZDRAVLJA REPUBLIKE SRBIJE / GLOBAL FOND	2.545.975,21	21.914,45	4,12
MINISTARSTVO OMLADINE I SPORTA REPUBLIKE SRBIJE	1.725.536,02	14.767,61	2,78
OPŠTINA ŽABALJ/ EUROPEAN UNION	1.567.805,03	13.367,47	2,52
GRAD SOMBOR/ EUROPEAN UNION	863.885,96	7.303,67	1,37
ABA ROLI	546.207,62	4.674,59	0,89
AP VOJVODINA <i>PS za sport i omladinu, PS za zdravstvo, socijalnu politiku i demografiju</i>	600.000,00	5.134,96	0,98
CRVENI KRST GRADA NOVOG SADA	593.523,00	5.079,53	0,95
GRAD NOVI SAD <i>GU za socijalnu i dečiju zaštitu, Kancelarija za mlade</i>	380.000,00	3.252,14	0,61
ERSTE BANKA A.D NOVI SAD	100.000,00	855,82	0,16
SOPSTVENI PRIHODI, PARTICIPACIJE KORISNIKA, DONACIJE GRAĐANA I OSTALI PRIHODI	580.255,42	4.794,83	0,90
UKUPNO	61.748.632,89 DIN.	531.863,21 EUR	100%

Osoblje NSHC-a

Izvršni direktor

Perica Mandić

Koordinatorka programa

Danijela Korać-Mandić

Zamenica koord. programa

Mira Novaković

Koordinatori projekata i asistenti

Nenad Opačić

Čila Stojanović

Dijana Malbaša

Dobrila Pejin

Lana Đorđević

Administracija i finansije

Nedžada Šare Šahić

Dubravka Žižić

Logistička podrška

Vladimir Marković

Saradnici/e NSHC-a u 2014. godini

Milanka Deurić, Mirjana Radaković, Ramiz Selimi, Ivan Petrović, Uroš Nedić, Sanja Tadić, Sofka Vasiljković, Boris Branković, Ljubica Đekić, Dragutin Jovanović, Nada Kardum, Saška Vukas, Vesna Vuković, Biljana Todorić, Slavko Dušanov, Jasmina Šešlja, Dragica Vranešević, Radmila Petrović, Zulfije Toplica, Milena Stjepanović, Ljiljana Petrović, Vesna Mišić, Šeća Kolompar, Boro Nikolić, Siniša Đorđević, Mirjana Mišković, Čelebija Selimi, Dušanka Bosanac, Simonida Sladojević – Stanimirović, Milana Ivanić, Biljana Bekić, Mirjana Mitrović, Đerđi Šarić, Mirjana Radaković, Nada Rakidžić, Slavica Mihić, Jelena Jovanović, Ljiljana Lekić, Tatjana Ivetić, Senka Dimitirjević, Jelena Alvirović, Gordana Gligić, Šina Nurijević, Irhana Dervišević, Ljubica Medevedjova, Almira Isaku, Almisa Uka, Snežana Jelić, Milica Jelić, Gorica Mitić, Senka Stevović, Jadranka Radočić, Sonja Kovačević, Aleksandra Arsenin, Mirjana Mitrović, Vesna Đorđević, Mirjana Štakor, Dragan Petrović, Marija Teofanovska, Stoja Regodić